

ROMÂNIA

1918-2018 | SĂRBĂTORIM ÎMPREUNĂ

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3
ZAHVALNA VEČER

STR. / PAG. 6-7
ZBOR DESIDERIUM ČEŽNJA...

STR. / PAG. 8
KIRVAJ U VODNIKU...

U Karaševu VITEŠKO UDRUŽENJE KUMPA NIJA ČARA

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 23.11.2018, u 15.30 sati. Gledajte nas!

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 22.11.2018, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svako petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

ZAHVALNA VEČER KULTURE I ŠPORTA	STR. 3
VITEŠKO UDRUŽENJE KUMPAZIJA ČARA...	STR. 4-5
ZBOR DESIDERIUM ČEŽNJA...	STR. 6-7
KIRVAJ U VODNIKU	STR. 8
MEĐUETNIČKI FESTIVAL „KONFLUENCIJE“	STR. 9
MILIJUN DJECE MOLI KRUNICU	STR. 10
O KRAVATI POVODOM DANA KRAVATE	
LISTOPAD, MJESEC SLAVLJA ZA TVR	STR. 11
CENTRUL CARAȘOVEI ARE O FAȚĂ NOUĂ	
UVIJEK JAKO I GLASNO O VJERI !!!	STR. 12
DAN NEOVISNOSTI U R. HRVATSKOJ	STR. 13
INCHIDEREA SEZONULUI LA PĂSTRĂV	STR. 14
U PARIZU JE ODRŽAN FORUM MLADIH...	STR. 15
ELEVII ÎN "LUMEA POVEȘTILOR"	

U PARIZU JE ODRŽAN FORUM MLADIH SABORNIKA EU40 (YOUNG PARLIAMENTARIANS FORUM, PARIS 2018)

Francuska je ove godine koncem mjeseca rujna bila domaćin 4. izdanja Foruma mladih Sabornika na temu La Position strategique du centre politique de l'Europe tj. Strateški položaj političkog središta Europe.

Tom su se prigodom okupili mladi zastupnici iz raznih država članica Europske unije, među kojima je bio i Giureci Slobodan Ghera, zastupnik hrvatske manjine u Rumunjskom parlamentu. U programu Foruma bio je predviđen sastanak i s predsjednikom Republike Francuske Emmanuelom Macronom, no zbog nepredviđenih obaveza, nije došlo do susreta. Međutim, delegacija mladih parlamentaraca imala je čast sastati se s eurozastupnikom MP Ludovicom Mendesom i drugim važnim ličnostima.

Središnja pitanja foruma bila su raznolika, npr. pokušalo se odgovoriti na pitanje kako ponov-

no otkriti Europu – odnosno kako jačati jedinstvo europskih građana, kako klimatske promjene utječu na ljude i gubimo li trenutno bitku protiv njih, itd. Tijekom tog posjeta delegati više od 15 država članica posjetili su Ministarstvo zaštite i okoliša, OECD i Francusku nacionalnu skupštinu (Assemblée Nationale Française), gdje su inače imali i radne sastanke.

Ivan Dobra

ELEVII DIN CARAȘOVA ÎN "LUMEA POVEȘTILOR"

Miercuri, 17 octombrie, Căminul Cultural din Carașova a fost gazda actorilor Teatrului de

păpuși Peter Pann Câmpina, care au pus în scenă spectacolul pentru copii „Motanul încălțat”. Evenimentul a făcut parte din cadrul Festivalului de Teatru pentru Copii „Lumea poveștilor”, ediția I, organizat de Teatrul de Vest Reșița și Consiliul Județean Caraș-Severin în perioada 17-21 octombrie.

Reprezentanții actorilor din Câmpina a spectacolului „Motanul

încălțat”, care îmbină jocul actorilor cu al păpușilor și cu animația, a cucerit publicul alcătuit în cea mai mare parte din copii de grădiniță și

de școală generală din Carașova, comicul situațiilor și al personajelor a fost întâmpinat cu hohote de râs și aplauze. Mare a fost bucuria spectatorilor de a vedea cum personajele din poveștile preferate prind viață. La eveniment au fost prezenți și elevii din localitatea Goruia, însoțiți de prof. Mircea Marilă. Animația, bucuria și veselie au fost ingredientele acestei manifestări, care s-a adresat în special publicului tânăr.

În cadrul festivalului au avut loc 20 de reprezentații cu 11 spectacole de marionete și păpuși, la Reșița, Carașova, Caransebeș, Oravița și Bocșa. Au participat

trupe de teatru de păpuși profesioniște din București, Câmpina, Târgoviște, Arad și Timișoara. Copiii de toate vârstele au explorat lumea magică a poveștilor, alături de „Împăratul vrăjtit”, „Mica Sirenă”, „Motanul încălțat”, „Cufărul Magic”, „Degețica”, hohote de râs și „Mărul de Aur”, „D-ale lui Păcală”, „Scufița Roșie”, „Inimă de piatră”, „Fata babei și fata moșului” și „Aventurile peștișorului azuriu”.

Printre surprizele pregătite de organizatori s-a numărat și o paradă stradală, cu actori ai teatrului din Arad, care au venit cu un dragon mare, care a defilat joi, în centrul civic al Reșiței. Festivalul s-a încheiat cu o premieră a Teatrului de Vest Reșița, un spectacol de păpuși în black-light, „Aventurile peștișorului azuriu”, care a fost o surpriză deosebit de plăcută pentru copii.

Maria Giurchița

ÎNCHIDEREA SEZONULUI LA PĂSTRĂVUL INDIGEN!

Cu doar câteva zile înaintea închiderii sezonului la păstrăvul de munte, am decis să fac o ultimă ieșire pe malul râului la un pescuit de păstrăv indigen, peștele meu preferat încă din anii copilăriei.

Era într-o vineri după masă, la începutul lunii septembrie, cu doar două zile înainte de închiderea sezonului la această specie. Apa râului era foarte scăzută și foarte limpede datorită faptului că nu a plouat prin zona cu pricina de o bună bucată de timp, astfel că am decis să pescuiesc în locurile unde apa era cât mai adâncă. Râul Mur este cea mai bogată apă cu salmonide din Austria și totodată are cea mai mare populație de loștrițe din întreaga Europă, iar partea superioară a râului este una dintre ultimele zone neatinsă și cele mai protejate, unde loștrița urcă pentru a se reproduce.

La locul unde urma să pescuiesc, debitul era mult mai mic ca de obicei, fapt ce m-a determinat să încerc capturările numai cu oscilante și twistere. Am început partida cu o oscilantă de 9 cm și 7 grame, de culoare galbenă, ceva pe placul peștelui pe care urma să-l pescuiesc. Nu am așteptat prea mult până la primele atacuri ale păstrăvilor, toate deasupra apei, unde atacau dezlănțuiți tot ce li se părea bun de mâncare. Mai multe capturi de păstrăvi indigeni cu mult sub așteptările mele, binenteles, toți eliberați.

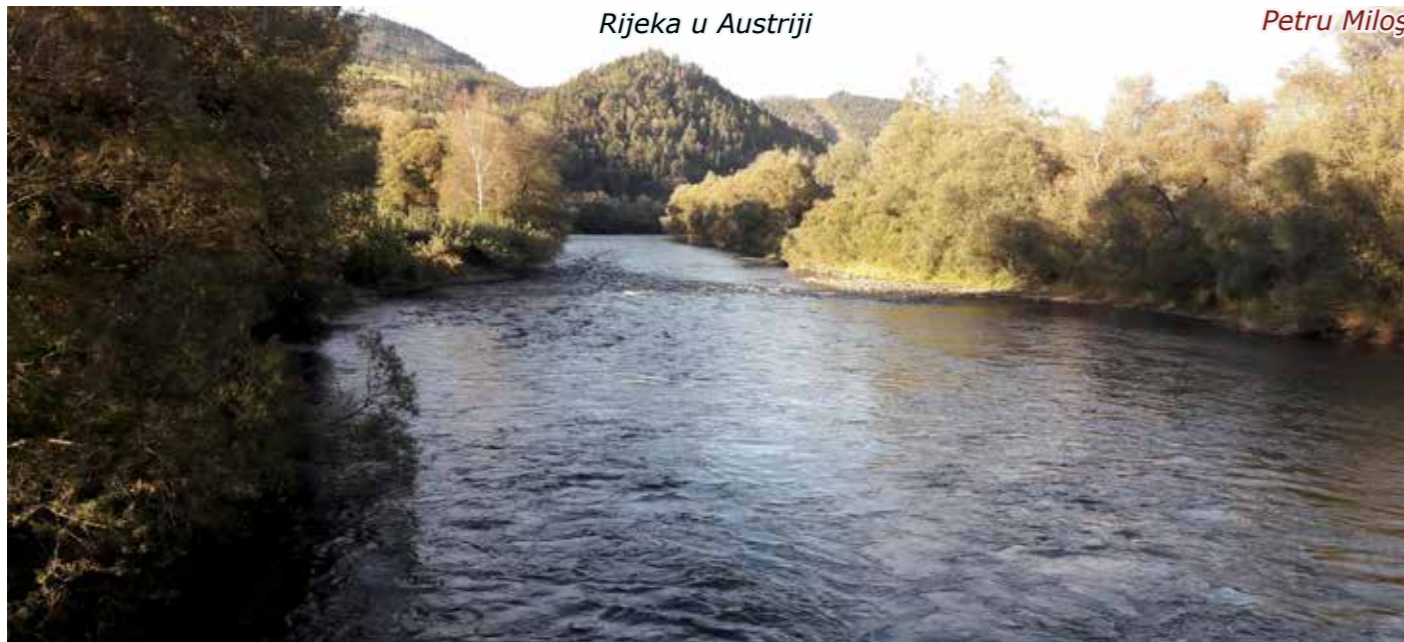
Am decis să schimb locul de pescuit cu vreo doi, trei kilometri în aval, unde, știam că,

apa râului este mult mai adâncă, de aproximativ doi metri adâncime. Am schimbat și nălucile cu unele mai grele, de 12 și respectiv 16 grame, dar de aceeași culoare. După primele lanseuri am avut ceva urmăriți promițătoare ale nălucilor, dar nimic hotărâtor, însă eram sigur că cineva, la un moment dat, îmi va răspunde de acolo, din adâncuri. Am tot insistat cu un optimism de care nu mă credeam capabil, pur și simplu nu voiam să plec acasă fără o captură notabilă. Cu atât mai mult mă încăpățânam să prind păstrăvul cel mare, cu cât aveam tot timpul în vedere și faptul că era sfârșitul săptămânii, și tare mă mai batea gândul la o licoare bahică.

La un moment dat, când speranțele mele erau pe punctual de a se năruși, am simțit o ciupitură, după care imediat următoarea, iar când am crezut că este momentul, am înțepat ferm și lupta a început. Nu a durat mult până să-mi dau seama cu ce pește am de luptat. I-am lăsat mult fir deoarece locul îmi permitea, l-am obosit până la ultimul strop de putere, după care am imortalizat momentul și am plecat numai de acasă. Ajuns acasă, mi-am turnat în mare grabă un păharel de țuică de prune din Carașova, după care au urmat măsurătorile și cântarul oficial. Am fost binecuvânt cu o femelă de păstrăv indigen de toată frumusețea, 66 cm și 3, 300 grame!

Rijeka u Austriji

Petru Milos

ZAHVALNA VEČER KULTURE I ŠPORTA

U dvorani Amfiteatar Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, u subotu 13. listopada 2018. godine, održana je svečana večera u znak zahvalnosti za uspješno djelovanje folklornog ansambla „Karaševska Zora“ u protekloj godini.

Priznanje su dobili i ponajbolji sportaši iz svih karaševskih sela, inače pobjednici i na ovogodišnjoj ediciji Kupa raznolikosti, održanoj od 7. do 9. rujna u blizini grada Oradea iz županije Bihor.

U prisustvu sportaša i članova folklornog ansambla Karaševska zora, predsjednik Zajedništva Hrvata, Slobodan Ghera, zahvalio im je za uspješno djelovanje, istaknuvši poštovnost s kojom ovi mladići promiču karaševsku tradiciju, folklor i šport. Također, u svom govoru predsjednik ZHR-a podsjetio je na same početke ove zahvalne večere: "Dobro došli na zahvalnu večeru kulture i športa. Vi znate da ovo je postala jedna lijepa tradicija koju pokušavamo da održavamo. Htio bih vas sve pozdraviti, pogotovo vas dragi sportaši i folklorasi iz svih naših karaševskih seli. Od 2008. godine trudili smo se da održavamo

i nastavimo sa Zahvalnom večerom upravo za vas. Svi koji ste sudjelovali u raznim folklornim i sportskim natjecanjima, bili ste pozvani da nam se pridružite kako bismo zajedno obilježili vaš rad kroz cijelu godinu. Drago mi je da među vama vidim nova lica mladih, koji se uključuju u naše akcije. Želim da vam čestitam za sve napore koje ste uložili, nije bilo lako da idete na daleke puteve, jer svi znamo da je naša nošnja jako teška. Iza nas stoje djela, a to znači mnogo odricanja i napornog rada."

Prigodnim riječima prisutne je pozdravio i profesor Đuređ Iankov, generalni tajnik ZHR-a, koji je istaknuo značaj djelovanja folklornog društva, kako za Zajedništvo Hrvata, tako i za cijelu zajednicu: „U ime rukovodstva Zajedništva Hrvata htio bih vam zahvaliti što ste sudjelovali na akcijama koje je pokrenula naša organizacija. Naša udruga je imalo dva cilja, u prvim redu da putem folk-

lora očuva običaje i naš identitet, a s druge strane, vašim radom, trudom i zalaganjem pridonijeli ste promicanju naše malene hrvatske zajednice iz Rumunjske. Zahvaljujem vam još jednom i želim da i u budućnosti prihvatite sve naše inicijative."

Nakon pozdravnih riječi sudionici su imali priliku pogledati u Dvorani mladeži izložbu slika sa mnogobrojnim ovogodišnjim nastupima folklornog ansambla i nogometne ekipe na scenama i stadionima u Rumunjskoj i Hrvatskoj. Samo u ovoj 2018. godini, Karaševska zora nastupila je petnaest put na kulturno-umjetničkim manifestacijama, kao na primjer u Ričici, Bokši, Bukureštu, Sigišoari, Starim Jankovcima, Čari, Vinkovcima ali i na drugim rumunjskim i hrvatskim scenama.

Nakon svečanog dijela proslave uslijedila je Zahvalna večer kulture i športa, gdje su se članovi Karaševske zore družili s nogometašima i gostima iz Čare.

Lina Tincul

VITEŠKO UDRUŽENJE KUMPAZIJA ČARA GOSTOVALO JE U KARAŠEVU

Na karaševskoj pozornici premijerno je izvedena viteška igra "Ples od boja" i starinski ples "Tanac", koji se godinama njeguje u Čari na otoku Korčuli.

Na poziv Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, članovi Viteškog udruženja Kumpanija Čara iz hrvatskog otoka Korčule boravili su od 11. do 15. listopada ove godine u Karaševu, gdje su na otvorenoj sceni iz središta mjesta prikazali dio viteške tradicije i plesove specifične mjestu Čara i otoku Korčuli. Bio je to uzvratni susret, nakon što je Karaševska zora, kulturno-umjetnička formacija Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj, gostovala od 28. lipnja do 1. srpnja ove godine u Čari prilikom proslave dana Župe Svetog Petra i dana Viteškog udruženja Kumpanija Čara.

U bogatom programu boravka u Rumunjskoj, članovi VU Kumpanija Čara razgledali su Karaševu i obližnje gradove Ričicu i Anjinu te su upoznali mnoge povijesne znamenitosti iz Karaševske županije. Između ostalog, vozili su se vlakom na relaciji Anina-Oravica, gdje se nalazi najstarija planinska željeznička pruga iz južno-istočne Europe, izgrađena 1863. godine, tehničko čudo u prekrasnom krajoliku koje uključuje 14 tunela, 10 vijadukta, 89 mostova i 49 potpornih zidova. Posjetili su Muzej lokomotiva u Ričici, gdje se među 16 eksponiranih starih parnih lokomotiva nalazi i Resicza, najstarija rumunjska lokomotiva na parni pogon, izrađena 1872. godine. Sa svojim domaćinima iz Karaševa odigrali su na malom terenu iz glavnog grada Karaš-severinske županije prijateljsku nogometnu utakmicu, čiji ishod je sadržao, kako su sami rekli, puno zgod-

taka, prijateljstva, ljubavi i uzajamnog poštovanja. I konačno, u najvećem mjestu hrvatske zajednice u Rumunjskoj posjetili su Svetište Marije Lurdske, a zatim dio nacionalnog parka Semenic-Cheile Caraşului i prirodni rezervat kanjon rijeke Karaša.

Viteško udruženje Kumpanija Čara nastupilo je na otvorenoj sceni Zajedništva Hrvata u subotu 13. listopada s početkom od 18.00 i predstavio znatizeljnoj publici ono po čemu je i poznato, a to je ples od boja, koji se sastojao od nekoliko figura, a poslije toga starinski ples Tanac koji se godinama čuva i njeguje u Čari jer označava povijest i kulturu tog korčulanskog mjesta. Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata, je neposredno prije nastupa pozdravio goste i poželio im dobrodošlicu te istaknuo, citirajući učitelja Petra Kuličića, kako Čarska kumpanija nije samo zanimljivi lokalni običaj, turistička atrakcija ili slikovito sjećanje na gusarske napade, ono je važan dio baštine koje može pomoći u boljem razumijevanju tisućljetnog hrvatskog udjela u mediteranskoj i europskoj kulturi.

Viteška igra Ples od boja izvedena je na karaševskoj pozornici u vrlo atraktivnoj narodnoj nošnji, igra je bila živa, temperamentna, a jedan od protagonista, ratnik, izvodio je smione i sigurne pokrete mačem. Ples od boja bio je praćen dijalozima, svirkom, prikazao je borbu između neprijatelja i domaće vojske predvođene kapitanom, a posebno je slikovito bilo i izvijanje do tri metra

Zajednička slika na ulazu u kanjon rijeke Karaša

DAN NEOVISNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Osmog listopada Republika Hrvatska slavi svoj Dan neovisnosti, dan kada je postala neovisna, samostalna i suverena.

Tog je dana 1991. godine Hrvatski sabor donio jednoglasno Odluku o raskidu svih državnopravnih veza Republike Hrvatske s bivšom državom SFRJ. Sabor je pritom utvrdio da Republika Hrvatska više ne smatra legitimnim i legalnim ni jedno tijelo dotadašnje SFRJ, te da ne priznaje valjanim niti jedan pravni akt bilo kojeg tijela koje nastupa u ime bivše federacije, koja više kao takva ne postoji.

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović je uputila građanima čestitke uoči Dana neovisnosti istaknuvši da je Hrvatska od proglašenja neovisnosti u listopadu 1991. postigla niz uspjeha ali da želi „još više i bolje“. „Želimo državu u kojoj će svatko biti cijenjen na temelju svojega rada i doprinosa općemu dobru, u kojoj će naša djeca i mladi imati zajemčenu perspektivu dobrog obrazovanja, zaposlenja i pravedne plaće, a obitelji sve potrebne uvjete za rađanje i odgoj djece“. Predsjednica ističe da smo danas „ponosni na svoju demokratsku državu, koja je, zahvaljujući brojnim međunarodnim uspjesima naših državljana, poznata diljem svijeta“. „Imamo povijest koja nas nadahnjuje i budućnost koja nas obvezuje“, poručuje predsjednica u čestitki za Dan neovisnosti Republike Hrvatske.

Predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković čestitao je u Saboru svim zastupnicima, hrvatskim građankama i građanima u zemlji i inozemstvu Dan neovisnosti Republike Hrvatske poručivši kako je Domovinski rat i njegove vrijednosti temelj postojanja današnje Hrvatske. „U obrani suvremene hrvatske državnosti, slobode i demokracije, mnogi su hrvatski branitelji dali svoje živote. Stoga su Domovinski rat i njegove vrijednosti temelj postojanja današnje Hrvatske, a naša obaveza i odgovornost su da ih čuvamo i ostavimo u naslijeđe budućim naraštajima.“

Spomen ploča ispred zgrade INA-e u Šubićevoj ulici, u Zagrebu
SURSA: www.hr.wikipedia.org

I Premijer Andrej Plenković je uputio čestitku u povodu Dana neovisnosti te naglasio da taj dan slavimo kao ponosni građani samostalne i slobodne Hrvatske, zahvalni za herojstvo branitelja, ali i s mnogim izazovima i zadaćama u daljnjoj izgradnji uspješne i uređene Hrvatske, čvrsto ukorijenjene u europske vrijednosti. „Prije dvadeset i sedam godina Hrvatski sabor donio je odluku o raskidu svih državnopravnih veza s bivšom državom. Dan neovisnosti slavimo kao ponosni građani samostalne i slobodne Hrvatske. Stoga se s posebnom zahvalnošću prisjećamo herojstva hrvatskih branitelja, osobito onih koji su svoje živote položili u obrani domovine. Hrvatska je danas moderna i demokratska država, članica Europske unije i NATO-a. Pred nama su i dalje mnogi izazovi, poput jačanja pravne države i vladavine prava te osnaživanja institucija koje svojim djelovanjem moraju ulijevati povjerenje svim građanima.“

U povodu Dana neovisnosti predsjednici Sabora i Vlade položili su vijence na Mirogoju i Krematoriju, a zatim ispred zgrade Vlade na Trgu svetog Marka sudjelovali su na svečanoj ceremoniji velike smjene straže. U povodu Dana neovisnosti Sabor je otvorio svoja vrata za sve posjetitelje.

Lina Tincul

UVIJEK JAKO I GLASNO O VJERI !!

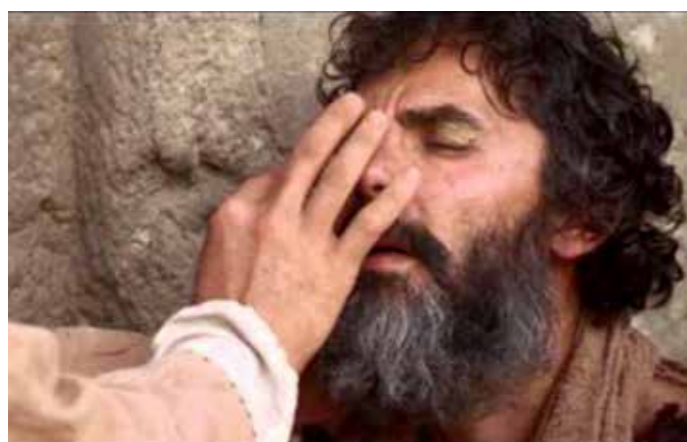
Kad je slijepac Bartimej čuo da Isus Nazarećanin prolazi stao ga je dozivati moleći za njegovu milost.

Jer je Bartimej bio uporan Isus se zaustavlja i traži da mu ga dovedu.

Sve se dakle mijenja kad Isus svrati na nas pažnju.

ČIJE OČI ZAPRAVO VIDE?

Unuci su odjednom shvatili da je njihov slijepi djed nestao. Nakon duge potrage napokon su ga pronašli u obližnjem polju kako sadi sadnice hrasta...

SURSA: www.obitelj-malih-marija.com

Bili su izvan sebe, zbunjeni, smeteni. Djede, ali ti ne vidiš! Stari gospodin smireno je rekao: „Ali zar ne vidite kako će se buduće generacije diviti ovom drveću?“ Slijepi djed mogao je vidjeti. Članovi njegove obitelji, sa zdravim očima, pak bili su slijepi.

Siromašni ljudi nisu oni koji su slijepi nego prije oni koji odbijaju vidjeti...

Glas se svakog čovjeka treba čuti, nikome se ne smije uskratiti to pravo, jer to može biti tako teško i s tako teškim posljedicama...

Na globalnoj, svjetskoj sceni, dok su sredstva komunikacije tako masovna i raširena, ujedno je prisutno i globalno ušutkivanje... Odašilju se slike mnogih navodnih razgovora i sastanaka „velikih“ zbog „malih“, ali što ti razgovori nose, tko ih vodi? Često to na kraju nisu razgovori, nego globalne manipulacije.

Manipulira se s izbjeglicama, manipulira se s vjerom, s čitavim državama...

Ljudi hodaju, zapravo istrgnuti iz domovina, a uopće ne znaju tko ih zove i gdje ih se vodi.

OSTAT ĆE SAMO ONI KOJI UPORNO VIČU ZA ISUSOM...

Vikao je uporno Bartimej i dobio mogućnost izraziti svoju želju: „Učitelju moj, da progledam.“ Ovo je rečenica jednostavnosti uporne vjere...

Prije toga je vikao i vikao i nije se dao ušutkati: „Sine Davidov, smiluj mi se!“ Dakle on vidi ono što mi zdrava vida ne želimo vidjeti – vidi da je Isus svjetlo, nada, zdravlje, pomoć, Spasitelj, Bog. I on viče, ne boji se jer ima vjere. Ne sluša one koji si uzimaju za pravo ušutkivati ga.

Isus je naložio prisutnima da ga dovedu, i to upravo onima koji su ga htjeli ušutkati.

Vjera ga je dakle ne samo ozdravila, nego i spasila... O čemu je riječ? Dovoljno je još jednom pročitati nastavak – Bartimej je odmah progledao, zadobio fizički vid, i nastavio Isusovim putem ...”I uputi se za njim.” Bartimej nije otišao kući, Bartimej nije ni krenuo za slavom, nije se naslikavao s moćnicima ovog svijeta. ON je krenuo ZA ISUSOM.”

Što mi vidimo u ovom događaju, vidimo li snagu naše vjere? Koliko nam pomaže vjera, da uistinu postanemo oni koji “vide”? Imamo li hrabrosti glasno i jasno zatražiti Isusa da ozdravi našu dušu,

SURSA: www.obitelj-malih-marija.com

imamo li hrabrosti krenuti za njim i što je još važnije ostati s njime ne samo u trenucima dok čini čuda nego i poput Majke Marije i Ivana ispod križa.

U općoj pomutnji sačuvati će svoj vid, zdravo rasuđivanje, samo oni koji budu uporni u svojoj vjeri za Isusom, koji se neće dati u tome ušutkati.

Dr. theol. Davor Lucacela

duge zastave što plesući izvodi alfir. Na kraju plesa su se priključile djevojke u starim nošnjama i zajedno s kumpanjolima zaplesale Tanac, slikovit i živopisan ples iz 18. stoljeća koji je izveden uz pratnju harmonike. Tanac je igran u parovima u kojima muškarci i žene su pokazali zavidnu sigurnost, eleganciju i lakoću u pokretima.

Nakon nastupa Viteškog udruženja Kumpanija Čara na pozornicu je izašla Karaševska zora i izvela kratak program starih karaševskih plesova i pjesama. Inače, članovi folklornog ansambla Zajedništva Hrvata su iste večeri bili pozvani na Zahvalnu večeru kulture i sporta, gdje su se družili s nogometašima i gostima iz Čare. Zajednička večera je trajala do kasno u noć, isto i nezaboravni trenuci druženja.

“Želio bih se zahvaliti svima vama, posebice gospodinu Slobodanu Geri, s kojim smo se prijatelji i stupili u kontakt prošle godine u Vukovaru i jednostavno je u sekundi nikla ljubav i širimo uzajamno poštovanje i dobre odnose. Vjerujem da ćemo tako i nastaviti, i hvala svima na lijepom gostoprinstvu, rekao je nakon folklornog programa

Julio Marelič, tajnik Viteškog udruženja.

Isto je mislio i Marin Laus, predsjednik Kumpanije Čare: “Želim pozdraviti sve Hrvatice i Hrvate iz Karaševa u ime Viteškog udruženja Kumpanija Čara, koja dolazi iz otoka Korčula, točnije iz mjesta Čare. Osjećali smo se ovdje kao kod kuće, jako nam je lijepo u vašem mjestu i nadam se da će naše prijateljstvo ostati i dalje poslije ovoga svega večeras”.

Podsjetimo, Karaševska zora je nastupila prvi put na sceni u Čari, 29. lipnja, na blagdan Svetog Petra i Pavla, zaštitinika mjesne župe i društva i predstavila pred mnogobrojnom i gostoljubljivom publikom tradicionalnu karaševsku nošnju i naše stare plesove, -“danac”, „portanje” i „zdupaturu”. Pored samog nastupa, karaševski ansambl sudjelovao je u subotu 30. lipnja u popodnevnim satima i na tradicionalnom dočeku Pola nove godine u gradu Korčuli, jedino mjesto na svijetu gdje se slavi doček pola Nove godine, manifestacija na otvorenom, koja je postala kroz godine svjetski jedinstvena priredba, uvrštena i u kalendare turističkih događanja Korčule.

Ivan Dobra

PISMO ZAHVALE VITEŠKOG UDRUŽENJA

Poštovana obitelji, dragi naši prijatelji,

Ovim putem šaljem još jednu veliku ZAHVALU za lijepo provedeno vrijeme kod Vas i za nezaboravne trenutke kojima smo sagradili čvrste temelje za bolju budućnost. Riječima ne možemo opisati svu toplotu i ljubav koju ste nam pružili prilikom boravka u Karaševu i Ričici. Naši članovi još uvijek s posebnim divljenjem i zahvalnošću prepričavaju nezaboravno putovanje i druženje. HVALA vam na tome, HVALA vam na svakoj Vašoj sekundi, minuti, satu i danu koje ste proveli s nama, HVALA vam na Vašoj požrtvornosti i trudu kojeg ste uložili u cijelu organizaciju i time naš boravak učinili još ljepšim i ugodnijim.

Ostajte nam u dobru. Vaši prijatelji.

ZBOR DESIDERIUM ČEŽNJA PJEVAO NA MISAMA U REKAŠU I KARAŠEVU

U sklopu brojnih događaja kojima je obilježena stota obljetnica od posvećenja i održavanja prve Svete mise u rimo-katoličkoj župnoj crkvi Svetoga Ivana Krstitelja u Rekašu, na nedjeljnoj Svetoj misi iz 21. listopada 2018. sudjelovao je zbor Desiderium Čežnja iz R. Hrvatske i svojim je skladnim višeglasnim pjevanjem dodatno uvećao Sveto Misno slavlje.

višegodišnje prijateljske suradnje dvaju zborova ljubazno nam je poslije Svete mise otkrio Dragutin Golden, umjetnički redatelj i dirigent zbora Desiderium Čežnja od njegova osnutka 1984. godine: „Moja stara osnovna ideja je bila da se zborovi hrvatskih manjina iz susjednih zemalja nađu u Zagrebu. S obzirom na to da imam veliki dijapazon pregleda nad zborovima u susjednim zemljama, našao sam i zbor Laudate Dominum iz Rekaša, uputio sam im poziv,

Zbor Desiderium Čežnja i zbor Laudate Domini

Misu je u prepunoj rekaškoj crkvi celebrirao domaći župnik Anton Butnaru, a članovi zbora Desiderium Čežnja su otpjevali sve popijevke na hrvatskom jeziku. Na kraju Svete mise hrvatski je zbor održao kratak koncert ispred oltara crkve, dok je zadnju pjesmu "Ti, velik si" otpjevao zajedno s domaćim zborom Laudate Domini. Na kraju Svete mise domaći župnik je zahvalio gostujućem zboru što je prebrodio dugačak i naporan put iz R. Hrvatske kako bi sudjelovao i uljepšao misno slavlje u jubilijarnoj godini crkve Svetoga Ivana Krstitelja iz Rekaša. Voditelju zbora Dragutinu Goldenu je uručio prigodnu plaketu kao podsjetnik na lijepi obljetnički dan, a obljetničku plaketu je uručio i Slobodanu Geri, predsjedniku Zajedništva Hrvata, za udio organizacije u održavanju ovoga značajnog vjerskog događaja.

Kako je uopće došlo do

a oni su se odmah odazvali i sudjelovali na tom prvom našem eksperimentalnom susretu. Bilo je to 2001. godine, kad su u Zagreb došli i zborovi hrvatskih manjina iz drugih susjednih zemalja, i od tada smo ostali dobri prijatelji. Naredne godine smo mi otišli u Rekaš, a sada se sretnemo svaki par godina, bilo u Zagrebu, bilo u Rekašu. Sve u svemu, hoću na najskreniji način naglasiti da nikada nisam požalio, uključujući i jučerašnji dan, današnji dan i sve dane, što sam svojedobno na

svoju inicijativu obuhvatio sve zborove iz susjednih zemalja. Ja se osjećam jako dobro ovdje, i koliko god rekaški svećenik ne zna hrvatski, svi znamo kad treba upasti, kad svećenik prestane, kad mi trebamo nastaviti. Eto, to je ono što mene jako veseli, a i cijeli moj zbor, zacijelo”.

Sveta misa u Rekašu

LISTOPAD, MJESEC SLAVLJA ZA TVR3 I TVR TIMIȘOARA

U listopadu, na regionalnom kanalu Rumunjske televizije TVR Timișoara te na nacionalnom kanalu TVR3, počela je nova serija emisija o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Rumunjskoj.

Reportaže će biti u trajanju od 25 minuta i prikazat će se jedanput mjesečno na svakom od tih kanala.

Listopad je, također, povod za slavlje za oba spomenuta studija Rumunjske televizije.

Najme, 17. listopada, prije 24 godina, TVR Timișoara počela je emitirati, stavljajući pokrajnu Banat na kartu regionalnih javnih televizijskih studija, njezina medijska platforma pokrivajući županije Tamiș, Arad, Karaș-Severin i Hunedoara, sa zapadnog dijela zemlje. Oko 2 milijuna gledatelja s ovog područja mogu danas pratiti na ovom kanalu Rumunjske televizije vijesti, reportaže, emisije o folkloru i tradicijama te programi namjenjeni na-

cionalnim manjinama na mađarskom, njemačkom, srpskom, bugarskom, romskom, slovačkom, hrvatskom, talijanskom ili ukrajinskom jeziku.

Niz produkcija TVR-a Timișoara nagrađen je na brojnim domaćim i inozemnim TV festivalima. Njezin studijski zapisnik bilježi danas nešto više od 120 takvih nagrada i priznanja.

Od 10. studenog 2008. do danas, temișvarski studio uređuje emisije za nacionalnu mrežu kanala TVR3, koji je, inače, kanal za emitiranje svih pet regionalnih studia (Timișoara, Cluj, Iași, Craiova i Târgu-Mureș) Rumunjske televizijske udruge.

A 10. listopada 2018. televizijski kanal TVR3 slavio je 10 godina postojanja!

Daniel Lucacela

CENTRUL CARAȘOVEI ARE FAȚĂ NOUĂ

Lucrările la modernizarea centrului civic al comunei se apropie cu pași repezi de finalizare. Pentru a reda o imagine cât mai frumoasă localității, au fost realizate o serie de lucrări de amenajare a zonei centrale, cuprinzând platoul de acces din fața Primăriei, reabilitarea zidului de sprijin din fața blocului de locuințe și a parcului, a trotuarelor din jurul parcului și amenajarea unei parcări. Suma necesară pentru realizar-

ea lucrărilor, conform documentației întocmite, a fost de 107,100 lei, suportată integral din bugetul local. Ulterior s-a constatat că și zona din spatele clădirii primăriei se impune a fi amenajată, contravaloarea acestor lucrări suplimentare ridicându-se la suma de 10.015,68 lei. Lucrarea este realizată de către firma SC MILOVAN CONSTRUCT SRL. Ca urmare a realizării acestor lucrări, aspectul din zona centrală a comunei Carașova a devenit mult mai atractiv.

Marfa Giurchița

MILIJUN DJECE MOLI KRUNICU

Listopad je mjesec posvećen Blaženoj Djevici Mariji, Kraljici svete krunice.

Preko internetskih stranica mogli smo vidjeti poziv da milijun djece istovremeno moli krunicu. Njemačka katolička udruga «Crkva u nevolji» (Kirche in Not) pozvala je i ove godine svu djecu svijeta na molitvenu akciju pod nazivom «Milijun djece moli krunicu». Diljem svijeta, u subotu, 18. listopada 2014. u 9

sati, djeca svih uzrasta, pozvana su gdje god se nalazili na molitvu Gospine krunice za jedinstvo i mir u svijetu.

Tom su se pozivu odazvali i učenici Osnovne škole u Ravniku koji su predvođeni učiteljicom Marijom Draghijom u petak, u devet sati ujutro, izmolili cijelu žalosnu krunicu.

Molitvena akcija «Dječja krunica» nastala je 2005. godine u Venezueli i već se proširila svijetom. Inicijatori krunice pozivaju se na jednu izreku svetog Padre Pija koja glasi: «Ako milijun djece moli krunicu, svijet će se promijeniti.» Tako je inicijativa došla do svog imena i cilja.

Oduvijek je čovjek bio svjestan pomoći Blažene Djevice Marija, stoga je i ova molitva krunice djece primjer i svjedočanstvo da se nebeskoj majci utječu svi, i da je svima utjeha i pomoć. A napose da se svijet može promijeniti nabolje molitvom.

O KRAVATI POVODOM SVJETSKOG DANA KRAVATE

Okako je 2008. g., Hrvatski sabor 18. listopada proglasio Danom kravate, na taj se dan u Hrvatskoj, a i u nekim drugim dijelovima svijeta, službeno slavi Dan kravate.

Svi znamo što je to kravata, kako izgleda, znamo da se veže oko vrata, preko košulje i upotunjuje muško odijelo. Simbol elegancije, otmjnosti, profinjenosti. Svaki muškarac koji oko vrata zaveže kravatu izgleda otmjenije, pravi gospodin – rekli bismo. A čak i žene znaju ponekad nositi kravatu. Kravata je ujedno znak i simbol kulture, se nosi u svećanim prilikama, nose je i oni mlađi i oni stariji, nose je poslovni ljudi, nose je svi kada idu na važne događaje i time pokazuju poštovanje prema tom događaju i prema onima koji na njemu sudjeluju.

A znamo i da kravata dolazi od riječi croata. Da, od riječi CROATA. Jer su upravo Hrvati bili ti koji su popularizirali taj način vezivanja i nošenja rupca (marame) oko vrata. U početku je boja tih rubaca, marama, bila crvena. Jer crvena je boja simbol ljubavi a ti su crveni rupci oko vrata (prema legendi) nosili vojnici koji su ih dobivali od svojih djevojaka pri polasku u boj, kao znak njihove ljubavi.

A Dan kravate obilježili su i naši učenici u Osnovnim školama u Lupaka i u Ravniku čije slike vam prikazujemo.

Svi imamo kravate, znamo i njezinu povijest tako da nam preostaje samo podsjetiti vas da je kravata odraz stila i profinjenosti, stoga želite li imati stila nosite kravatu!

Maria Lačhici

Hrvati iz Rekaša imaju dugu tradiciju pjevanja, tako da je već 1888. god. osnovano čuveno „Šokačko pjevačko društvo“, koje je pjevalo uglavnom hrvatske crkvene pjesme i božićne kolede. Taj je zbor trajao sve do 1925. godine, a poslije toga, u crkvi, počeli su djelovati etnički zborovi. Svaka je etnija u Rekašu imala svoj mali zbor, a to je trajalo sve do 1992. godine, kada ih je novi župnik ujedinio u jedan veliki zbor koji pjeva zajedno na hrvatskom, mađarskom, njemačkom, rumunjskom, pa čak i na latinskom jeziku.

Inače, Rekaš je grad u tamiškoj županiji, pokrajina Banat, udaljen 19 km od Temišvara i 37 od Lugoža, na Nacionalnom putu DN6. Ima 9.584 stanovnika i etnički je veoma raznolik. Uz rumunjski većinski narod, u Rekašu zajedno žive Mađari, Hrvati, Srbi i Nijemci. Prvi put se spominje 1318. godine, a već iz srednjeg vijeka nosi isto ime kao i danas, Rekaš, vjerojatno slavenskog korijena. Nakon mjesnog referenduma i ispunjavanja potrebnih administrativnih uvjeta, Rekaš dobiva 2004. godine status grada. Shodno Popisu stanovništva iz 2011. godine, gradič broji 8.336 stanovnika, a veliku većinu (77,05%) čine Rumunji.

Po prvi put u Karaševu

Samo dan prije nego što je u Rekašu pjevao na misi u crkvi Svetoga Ivana Krstitelja, hrvatski je zbor nakratko posjetio Karaševu, gdje je bio gost Zajedništva Hrvata, a u večernjim satima je svojim predivnim pjevanjem uljepšao Svetu misu koju je u mjesnoj crkvi Marijina uznesenja celebrirao karaševski župnik vlč. Petar Rebedžila. „Sa zborom Laudate Dominum iz Rekaša imamo dugačku tradiciju surađivanja koja je započela 2001. godine, tako da sam Cosminu Peliću, voditelju rekaškog zbora, već davno izrazio želju da posjetim Karaševu, to najveće mjesto Hrvata u Rumunjskoj. Ta moja velika želja konačno je ostvarena, a iskoristio bih priliku da ovim putem zahvalim još jednom Cosminu na inicijativi i našim domaćinima iz Karaševa, posebice Slobodanu Geri, predsjedniku organizacije, na ljubaznom gostoprimstvu“, rekao nam je Dragutin Golden i najavio kako će sljedeće godine zbor slaviti 35 godine od osnivanja.

Repertoar zbora Desiderium Čežnja je jako šarolik, gotovo da ne postoji ništa u zbrojskoj glazbi, a da zbor ne pjeva. Od folklornih napjeva, arija itd, preko crkvenih, odnosno liturgijskih religioznih skladbi, pa sve do poznatih autora širom svijeta,

naročito Europe. Zbor ima u repertoaru preko 450 zbrojskih skladbi, a osim tih skladbi pjeva i obrade popularne glazbe voditelja Golden. Sudjeluje na glazbenim amaterskim susretima grada Zagreba i Hrvatske, na folklornim susretima grada Zagreba i Hrvatske, na različitim koncertima koje svake godine održava u Zagrebu, - proljetni koncert Ave Marija, godišnji koncert popularne glazbe, božićni koncert. Zbor Desiderium Čežnja pjeva svaku nedjelju na misi navečer, a to znači da je pjevao na preko 1500 misa u tih 34 godina postojanja.

Ivan Dobra

KIRVAJ U VODNIKU

29. rujna Vodnik slavi svoj kirvaj i zaštitnike sela Sv. Mihaela, Gabriela i Rafaela, trojice arkanđela čije je štovanje u narodu vrlo rašireno.

Sagrađena 1982. godine, najmlađa među crkvama u karaševskim naseljima, crkva u Vodniku primila je 29. rujna svoje župljane u velikom broju, jer kao što se i dolikuje kirvajskome slavlju, središnji događaj dana bila je podnevna Sveta misa. Velečasni Noviča Drăghia, župnik u Brešteai celebrirao je Svetu misu posvećenu trojici arkanđela Sv. Mihaela, Gabriela i Rafaela, uz koncelebraciju generalnog vikara Temišvarske rimokatoličke biskupije Johanna Dirschla i trojice župnika karaševskih župa: Petar Dobra (župa Klokotič), Tincul Marian (župa Lupak) i Petar Rebegila (župa Karaševo).

Andeli su po katoličkom učenju od Boga stvorena bića, koja "uvijek gledaju lice Oca nebeskoga" te su neposredni svjedoci njegovih velikih djela i razglašuju njegovu slavu – na grčkom jeziku „angelos“ znači glasnik. Za razliku od ljudi, anđeli nisu vezani na tijelo. Oni su čisti dusi, a posjeduju veću moć nad materijom od čovjeka i veću sposobnost spoznaje.

Arkandeo označava anđela višeg reda koji za Boga obavlja posebne zadatke. Tako, Sveti Mihael slavi se kao nebeski vojskovođa koji se bori protiv Sotone i demona. Prikazuje se kao ratnik s oklopom i ognjenim mačem ili kopljem u žaru borbe, kako uništava Sotonu prikazanog u obliku zmaja, ili se rjeđe prikazuje kako drži vagu, što simbolizira njegovu ulogu onoga koji vodi duše u nebo i "važ" ih na posljednjem sudu.

Sveti Gabriel je onaj koji navješćuje Ivanovo i Isusovo rođenje, prikazan je kao onaj koji donosi glas, koji navješćuje i tumači.

Sveti Rafael je onaj koji liječi te se u tom smislu posebno spominje uz ozdravljenje starozavjetnog Tobita. Zato se često u ikonografiji prikazuje kako drži posudu s lijekom.

Poslije Svete mise, vjernici su krenuli svojim kućama na ručak. Za

ovaj posebni dan svako domaćinstvo obavezno sprema tradicionalni karaševski obrok gdje ne mogu faliti „rizanci od kokoške“, sarme i pečeno svinjsko te vareno kokošje meso.

Kasnije, u večernjim satima, od najmlađeg do najstarijeg skupili su se mještani na igranku u centru sela. „Regruti“ Chicheș Marian i Mircioane Andreas prvi su „igrali napret“ jer tradicija kaže da samo oni, regruti, uvijek prvi pokrenu karaševski danac na kirvaju. Treću igru „napret“ je igrala Paula Blaj, nedavno udata Vodničanka, oblačena u svadbenoj karaševskoj nošnji i „krcpom“ na glavi. Nije samo mlada snaja bila jedino lijepo iznenađenje te večeri. Karaševske nošnje obukle su još Birta Iasmina i Traia Gabriela, koje su glavu pokrile maramama te djevojke Bianca Luchici, Maria Bunea i Cristina Gluvac sa svojim lijepo ukrašenim „partama“.

Daniel Lucacela

MEĐUETNIČKI FESTIVAL „KONFLUENCIJE“

Udruga Talijana iz Rumunjske organizirala je od 5. do 7. listopada 2018. XI izdanje Multietničkog festivala „Konfluencije“, projekt namijenjen obljetnici stogodišnjice Velikog ujedinjenja iz 1918.

Kulturnu manifestaciju iz nekadašnje prijestolnice povijesne pokrajine Moldavije financiralo je Ministarstvo kulture i nacionalnog identiteta, te općina Iași i općina Moșna s ciljem promicanja folklora nacionalnih manjina i međukulturalnog dijaloga.

Folklorni ansambli talijanske, armenijske, hrvatske, židovske, njemačke, grčke, makedonske, poljske, ruske, rutenske, srpske, ukrajinske i turske nacionalne manjine iz Rumunjske su na pozornici Doma kulture u Iașu plesali plesove, svirali glazbu i pjevali pjesme onako kako su im ra-

su uključili i okrugli stol na kojemu su sudjelovali predstavnici manjina i predstavnici Povjerenstva za kulturu, kultove i medije Odjela nacionalnih manjina. Tema susreta – „Kulturalne konfluencije i interferencije“ – odnosila se na obljetničke događaje i ulogu manjina u suvremenoj evoluciji Rumunjske. Na kraju susreta organizatori su prikazali i jedan dokumentarni film redateljice Ance Filoteanu.

Municipij Iași, domaćin festivala, smješten je na sjevero-istočnoj strani Rumunjske i glavni je grad istoimene županije. S 315.214 stanovnika, drugi je grad po veličini u Rumunjskoj i središte rumunj-

dile bake, djedovi i svi pretci kroz mnoga stoljeća. Kao i na prijašnjim edicijama, samom spektaklu prethodio je mimohod narodnih nošnji sudionika na relaciji mjesne Palače kulture i Doma kulture, a u veseloj povorci posebno su se isticali članovi Karaševske zore i karaševska narodna nošnja. Drugog dana festivala folklorni ansambli su nastupili u Moșni, mjestu u županiji Iași poznatom ponajprije po utvrđi "Cetățuia" iz 3. stoljeća prije Krista i crkvi „Sfinții voievozi“ iz 18. stoljeća, a tamošnja publika je po prvi put imala priliku gledati jedan spektakl ovakve vrste i uživati u ljepoti narodnih nošnji i autentičnih izvedbi gostujućih društava. Osim folklornih ansamblova, na multietničkom festivalu nastupali su i umjetnici pripadnici nacionalnih manjina, - Bianca, Roman i Remus Manoleanu, Alex Tomaselli, Antonio Furnari te grupa Amici, u čijem su sastavu Ovidiu, Mihaela i Eduard Șvarț.

U okviru Festivala organizatori

skog dijela povijesne pokrajine Moldavije. Grad je izrazito nacionalno homogen (98% stanovnika su Rumunji), a poznat je kao grad velikih ideja, prvog velikog ujedinjenja i prvog kazališnog spektakla na rumunjskom jeziku. Ima preko 50 značajnih pravoslavnih crkava te je poznat kao vjersko središte i najznačajnije mjesto hodočašća na tlu Rumunjske. U gradu je najstarije rumunjsko kazalište i jedno od najstarijih sveučilišta s 15 fakulteta i 40.000 studenata.

Maria Giurchița

Karaševska zora u Iașu